

Kazatel: Josef Hurta

Písňe: 77, 581, 399, 689

Čtení: Sk 10, 1 – 20

Text: Sk 10, 28 – 34

Petr k nim promluvil: "Dobře víte, že židům není dovoleno stýkat se s pohany a navštěvovat je. Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvrňuje nebo znečišťuje. Proto jsem také bez váhání přišel, když jste pro mne poslali, a nyní se ptám, jaký jste k tomu měli důvod." Kornélius odpověděl: "Jsou to právě tři dny, co jsem se v tuto chvíli modlil ve svém domě odpolední modlitbu, a náhle stál přede mnou muž v zářícím rouchu a řekl: 'Kornéliu, Bůh vyslyšel tvou modlitbu a ví o tvých dobrých skutcích. Vyprav posly do Joppe a povolej odtud Šimona, kterému říkají Petr. Bydlí v domě koželuha Šimona u moře.' Hned jsem tedy pro tebe poslal a ty jsi ochotně přišel. Nyní jsme tu všichni shromážděni před Bohem a chceme slyšet vše, co ti Pán uložil." A Petr se ujal slova: "Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání."

Na druhou neděli po Zjevení Páně se čítává starocírkevní perikopa o proměnění vody ve víno v Káni Galilejské. Na to jsem kázal už mnohokrát, a tak abych se neopakoval, budu kázat o jiné proměně. Nicméně odrazím se od té tradiční perikopy: Znamení, které Ježíš učinil spočívalo v tom, že to nejlepší víno pocházelo právě z kádí, kam se sbírala lidská nečistota, protože kádě byly určeny k rituálnímu očišťování. Ježíš tak demonstroval jasné poselství: Hřích je smyt a místo něj si mohou hosté užívat vína Božího království. Proměna nádob hříchu v nádoby radosti je ještě větším zázrakem než proměna vody ve víno.

Udržování kultické čistoty bylo jedním ze základních prvků židovské zbožnosti. Co to je ta kultická čistota? Můžeme si to představit jako člověka, který má všechny hříchy vyznané, odpuštěné, který se smí ukázat před Bohem, aniž by musel něco skrývat. Pro židy znamenala kultická čistota chránit se od všeho, co Bůh ve svém zákoně zakázal a pokud s něčím takovým člověk přišel do styku, měl se od toho rituálně čili demonstrativně distancovat.

Kniha Levitikus je plná předpisů, co člověka před Bohem znečišťuje. Pak ovšem přišel Ježíš a dostal se do ostré polemiky s farizeji o to, jak rozlišovat mezi čistým a nečistým. Farizeové už podle svého názvu (farizeus znamená oddělený) preferovali oddělování se od všeho, co by je mohlo kulticky kompromitovat. A neměli to ze sebe, nýbrž z bible. Ovšem drželi se pouhé litery zákona a nešli po smyslu. Ježíš, jak zaznamenává evangelista Marek, prohlásil zcela svobodomyšlně všechny pokrmy za čisté. Což je naprosto radikální změna, oproti dřívějšímu chápání Starého zákona a jedná se o zvláště svobodný přístup k Písmu. Po vzoru Ježíšově si pak i apoštol Pavel, původně horlivý farizej, dovolí dokonce napsat v epištole Římanům: „Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté.“

To jsou tak revoluční myšlenky, že farizeům úplně rozbíjely jejich zaběhnutý náboženský systém. A také všem, kdo vyrostli v této tradici, jako třeba apoštol Petr. Ten i dlouho poté, co se stal apoštolem, se musel těžce vyrovnávat s tak velkou šíří svobody, jakou přináší Kristus. Pro člověka, od dětství zakořeněného v židovském náboženství bylo nesmírně těžké přestat už konečně rozlišovat mezi čistým a nečistým. Nešlo pochopitelně jen o zvířata, ale především o lidi. V židovství bylo silně zakořeněno rozlišování lidí na čisté a nečisté, na židy a pohany, na obřezané a neobřezané, na hříšníky a spravedlivé. Ale to není specifikum jenom židovství. I jiné kultury a civilizace třídily lidi na černé a bílé, otroky a svobodné, zdravé a postižené, na věřící a nevěřící, spasené a nespasené, zavržené a vykoupené. A chtěli to třídit jako plevel a pšenici, a tak pleli a pleli až málem nebylo co sklízet.

Apoštol Petr byl postaven před těžké rozhodování: Lze pokřtít a přijmout do církve i nečisté pohany? Kornelius a jeho dům k vyvolenému Božím lidu nikdy nepatřili. Byli to nečistí pohané se vším všudy. Neměli by se nejdřív obrátit k židovství, aby se teprve potom mohli stát také křesťany? Co všechno musí člověk splňovat, aby byl hoden stát se křesťanem? Jakému obrazu musí odpovídat? Apoštol Petr by zřejmě posly z Kornéliova domu nikdy nepřijal, kdyby ho sám Pán Bůh nepřevychoval k větší toleranci a novému pochopení bible.

To vidění, kterého se Petrovi dostalo, by každý kovaný písmák označil za nebiblické. Jak jinak, než jako nebiblické je možno chápat zjevení, které nabádá k porušování Božího slova? Toho Božího slova, kde je jasně napsáno, že se nesmí jíst daman, vepř nebo zajíc, orel, luňák, ani sova pálená a že všechna létající havěť chodící po čtyřech je hodna opovržení a nesmí se jíst až na výjimky jako jsou kobylinky, které se jíst mohou. Nám to dnes přijde naprosto zvláštní až úsměvné, ale tak je to v bibli. Ale stejně tak dodnes třídíme i lidi s přesvědčením, že jednáme podle Písma. Kdyby ovšem apoštol Petr setrval u svého pochopení bible, nikdy by se nevypravil k pohanskému Korneliovi a neučinil zkušenost, z níž se pak stal precedens, totiž že i pohané mohou být věřící v Krista a mohou se počítat mezi křesťany. Kornelius se přece nikdy nestal židem, a i jako křesťan zůstal pohanem.

Jak je to tedy s těmi starozákonnými předpisy? Vždyť podle Písma je nečistý každý, kdo se dotkne zvířete, které má rozdělená kopyta, ale ne rozpolcená úplně a nepřezvykuje. Anebo velbloud. Ten sice přezvykuje, ale zase nemá rozdělená kopyta! Co pak s takovým živočichem? Písmo říká jasně – je nečistý. Takové zvíře je pro nás tabu. Ale co když to tak máme podobně s lidmi? Apoštol Petr to tak měl, dokud ho Pán nepřesvědčil, že od teď je to jinak. A Petr najednou o své zkušenosti svědčí ve shromáždění: „Dobře víte, že židům není dovoleno stýkat se s pohany a navštěvovat je. Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním posvrtnuje nebo znečišťuje... Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání.“

Bratři a sestry, všichni jsme jen nádoby, v nichž se shromažďuje všelijaká nečistota. Ale Ježíš nás nečisté používá k jinému účelu. Dává našemu životu zcela novou náplň. Z jeho milosti se stáváme dobrým vínem, pro radost lidskému srdci, pro radost jeden druhému, i pro radost Pánu Bohu. A to je ten největší Ježíšův zázrak.

Modlitba: *Pane Ježíši, učiň mě nástrojem pokoje, učiň mě nádobou, plnou radostné zvěsti, učiň mě dobrým vínem, které zraje a je stále chutnější. Věřím, že to dokážeš. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Kriste Ježíši, příteli hříšníků a náš Pane. Jsi zachráncem lidí, spasitelem, který hledá ztracené. Prosíme, i nás přitáhni k sobě, abychom byli vždy i svým myšlením a skutky tvými učedníky a tvou církví. Vyučuj svou církev svému slovu, veď ji Duchem svatým a dávej jí víru, naději i lásku. Prosíme za všechny lidi, kteří se cítí nemilovaní, odstrčení, zapomenutí, ztracení. Prosíme, ať poznají, že ty jsi Bůh milující a laskavý. Prosíme za křesťany, kteří nedělají čest tvému jménu. Oslav se na jejich proměně a na jejich pokání. Prosíme za lidi, které jsme zklamali nebo od tebe odradili. Kéž k tobě znovu naleznou cestu. Prosíme za všechny plačící, tiché, toužící po spravedlnosti, hledající tvé království. dej jim zažít zkušenost přijetí, potěšení, ocenění, naplnění života, tak aby v něm našli smysl. Modlíme se za ty, kdo se cítí ponižovaní, opomíjení, nedocnění, zneužití a ukřivdění. Prosíme za pomoc pro oběti lidského násilí, za posilu lidí v pomáhajících profesích, za energii pro vyčerpané, za odvahu pro bázlivé. Pane, ty nikoho nezamítáš ani se jej nezříkáš. Všechny nás pak přivádíš ke svému nebeskému Otci a učíš nás takto se k němu modlit: Otče náš...*